

Jézus hét szava a keresztfán

Lekció: Ézs 52,13-53,12

2017. április 14. Nagypéntek

Ebben a nagypénteki meditációban úgy jövünk a megfeszített Krisztus jelenlétébe, hogy a kereszten elmondott utolsó 7 szaván gondolkozunk. Lássuk úgy Jézust, mint aki a kereszten minket hordoz; és lássuk úgy magunkat, mint akiket Jézus hordoz el.

Sokszor nehezek vagyunk önmagunk számára... nem tudjuk magunkat elhordozni, elviselni, mert nem olyanok vagyunk, mint szeretnénk. Vagy pedig a helyzet, amiben magunkat találjuk, tűnik elhordozhatatlannak. Ki akarunk lépni, ki akarunk belőle menekülni minél gyorsabban. Mert sötét, fájdalmas, bizonytalan, vagy reménytelen.

Sokféle megtörtség, gyengeség, sötétség van bennünk, körülöttünk. A bűn sötétsége és romboló ereje. Önmagunk kárhoztatásának, vádolásának sötétsége. Szégyen és értéktelenség-, hiábavalóság érzet. Magányunk és kitaszítottságunk, elszigetelődésünk. Félelem, rettegés, pánik... Gyűlölet és harag, konfliktusok, amelyekben vergődünk. Betegségek. Halálfélelem, az élet értelmetlensége, kilátástalansága, depresszió.

A sötétségeink jó időben és jó helyen vannak azzal, akit szintén a sötétség vesz körül. Akit kívül-belül, testileg-lelkileg átjár a sötétség minden terhe - miközben ő maga igaz, tökéletes, ártatlan. Az örömhír: elhordoz bennünket. Megvált bennünket ott és abban, amiben vagyunk. Lássuk hát, hogyan hordoz el és vált meg bennünket Jézus - utolsó 7 szava fényében.

1.

Lk 23,32-34

Két gonosztevőt is vittek, hogy vele együtt végezzék ki őket. Amikor arra a helyre értek, amelyet Koponya-helynek hívtak, keresztre feszítették őt és a gonosztevőket: az egyiket a jobb, a másikat a bal keze felől. Jézus pedig így könyörgött: Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek! Azután sorsvetéssel megosztottak ruháin.

Hogyan írhatja felül az elvesző bűnösök iránti együttérzés Jézus szívében a jogos indulatot gyűlöllői, ellenségei, gúnyolói iránt? Hogyan lehet erősebb Jézusban a szeretet mások iránt, mint önmaga iszonyatos fájdalma a kivégzőeszközön függve?

Hogyan szeretheti valaki jobban ellenségeit, mint önmagát? Hogyan törődhet jobban az ő üdvösségükkel, mint az igazsággal, illetve igazságtalansággal, ami vele történik?

Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek! - Igen, valóban nem tudják, mit cselekszenek. Nem tudják, hogy Isten küldöttét, Isten Fiát végzik éppen ki... Nem tudják, hogy minden indulatuk, hamis jogszolgáltatásuk, súlyosan téves nemzetmentő terveik mind-mind totális lázadás az élet Ura és fedelme ellen. Nem tudják, mi történik valójában, kivel állnak szemben ebben a kivégzésben, és mit jelent ez számukra. Nem tudják... de mentségükre szolgálhat ez? Azért könyörög értük Jézus, mert nem tudják, és ezért lehet mentségük?

De nincs mentség. Jézus nem mentegeti a vakká lett embert, nem mentegeti az istentelen embert. Jézus nem menteget bennünket, téged és engem: "Jaj, biztosan nem is tudta, mit is tesz, mond, gondol... nem is úgy akarta". Ó, nem. A kereszten függő Jézus nem menteget, hanem könyörög: Atyám, bocsásd meg... Bocsásd meg, mert az, hogy nem tudják, nem mentségük, hanem még inkább a bűnük. Fogalmuk sincs, hogy milyen módon lázadnak ellened, Atyám, hogy a vesztükbe rohannak; könyörülj meg rajtuk és bocsáss meg nekik a sötétség eme mélységében.

Hányszor nem tudom, hogy mit teszek. Mit mondok. Mit gondolok. Mit tervezek. Mit érzek. Akkor, éppen akkor, amikor nagyon is pontosan tudom. Amikor jónak, igaznak, méltányosnak tartom - és nem látom fonákságát, istentelenségét, a lázadást. Mennyi gondolat, mennyi indulat, mennyi indíttatás - és vak vagyok. Mert nem Belőle, nem Általa, nem Érte és nem Vele, hanem én belőlem, énáltalam, értem és magammal...

Felnézhetek a keresztre... hallhatom, ahogy könyörög értem és mindannyiunkért: *Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!* - A haldokló így hordoz szavával engem, a gyilkost...

2.

Lk 23,39-43

A megfeszített gonosztevők közül az egyik így káromolta őt: Nem te vagy a Krisztus? Mentsd meg magadat és minket is! De a másik megróttá, ezt mondván neki: Nem féled az Istent? Hiszen te is ugyanazon ítélet alatt vagy! Mi ugyan jogosan, mert tetteink méltó büntetését kapjuk, de ő semmi rosszat sem követett el. Majd így szólt: Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz a te királyságodba! Jézus így felelt neki: Bizony mondom neked, ma velem leszel a paradicsomban.

Halálraítéltek között zajlik a párbeszéd. Jézus, és még kettő, jobb ill. bal felén. A Jézushoz való viszonyulás megosztja az embereket: jobb és bal oldalon állók (meghalók) menthetetlenül különböznek. Az egyik önmagát keresi... önmagát igazolja... önmagát szórakoztatja? vigasztalja? A tömeggel együtt van... Utolsó lehellelég önmaga körül forog.

A másik halálraítélte a halálraítélte Jézus felé fordul: *Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz a te királyságodba!* - Emlékezzél meg rólam... A sírban már nem emlékezik senki. Hogyan emlékezne meg róla egy másik halott? - Az ő szíve megnyílt valami többre, valami másra, valami különösre. Többre nyílik, mint önmaga: ez a Jézus, aki ugyanúgy haldoklik mint én, mint mi, mégis egészen más. A csőcselékért imádkozik? Imádkozik, azaz Istennel, mint Atyjával beszélget? Itt és most? - Talán beszélhet... értem is. Mert ő valaki egészen más. Emlékezz meg rólam... mert felsejlik valahogy, hogy ahová ő tart, ott lesz még emlékezet.

Bizony mondom neked, ma velem leszel a paradicsomban. - Ma. Még ma. "Ma" és "leszel." Lesz még ma, és leszel még te. Meghalsz, ahogy én is, de leszel; velem leszel. Micsoda szó! Mennyi erő! Milyen étellel teli hatalom és ígéret! A haldokló Jézus szava: Ma velem leszel a paradicsomban. Még a halál sem választhat el ettől a szótól, ettől a Jézustól.

Eltalálhat most ez a szó... a meghalásokban. A meghalt, elhalt, reménytelenné lett dolgokban. Eltalál Jézus szava, erővel belép, megerősít, bátorít, megbékéltet. Még ma. Jézus halála a kereszten - és az én "itt és mostom" az örökkévalóságban találkoznak. Elhordoz.

3.

Jn 19,25-27

Jézus kereszttjénél ott állt anyja és anyjának nővére, Mária, Klópás felesége, valamint a magdalai Mária. Amikor Jézus meglátta, hogy ott áll anyja és az a tanítvány, akit szeretett, így szólt anyjához: Asszony, íme, a te fiad! Azután így szólt a tanítványhoz: Íme, a te anyád! És ettől az órától fogva otthonába fogadta őt az a tanítvány.

Gondoskodás. A halálraítélt, a kereszten függő haldokló gondoskodik. Valamikor anyja gondoskodott őről. Hordozta őt az anyaméhben, világra hozta. Bepólyálta, táplálta. Anyai szeretetével életben tartotta hiszen a kiszolgáltatott csecsemő nélküle elpusztult volna.

A csecsemő kisgyermek lett, a kisgyermek ifjú, az ifjú felnőtt, ereje teljében lévő férfivá. Anyja és fia - és most újra a fiú a kiszolgáltatott. Nem tud enni, inni, nem tudja mozgatni végtagjait... Menny és föld közé kifeszítve, teljesen tehetetlenül függ a kereszten. Kiszolgáltatva testileg, lelkileg, érzelmileg... Az édesanya is tehetetlen. Most nem tud gondoskodni már... csak szemlélheti a fiút, a fiát...

És a kiszolgáltatott fiú, kiderül, mégis tud cselekedni. Gondoskodik a magára maradó anyáról, Jánosra bízva őt: *Asszony, íme, a te fiad! - Íme, a te anyád!*

Az anyai szál eltéphetetlen. Az édesanya gondoskodni akar, tenni akar, mindvégig. De tehetetlen - miközben Jézus nem tehetetlen, sohasem tehetetlen, még itt sem tehetetlen.

Talán ez most súlyos, nagyon nehéz. Ez a sötétség. Talán a te szívedet is - mint Máriaét - éles kard járta át. Nézed a gyermeked, siratod a gyermeked, fájlalod, szégyelled, ami történt.

Nézd, Jézus elhordoz. Gondoskodik rólad - ott, ahol vagy. Megszólít. Megáld. Szavaival elsimít, elrendez, elhordoz. Asszony, íme a te fiad...

4.

Mt 27,45-46

Tizenkét órától kezdve három óráig sötétség támadt az egész földön. Három óra tájban Jézus hangosan felkiáltott: Éli, éli, lámá sabaktáni, azaz: Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?

Sötétség borít be mindent. Nincs nagyobb sötétség, mint Isten eltávozása, az Atya elfordulása. Mert Jézus ezen a ponton elveszíti az Atyát... Az Atya tekintetét, az Atya szeretetét, az Atya biztonságát... Elveszíti az Atya világosságát. Egyszer csak "nincs Isten." Nincs Isten, nincs semmi, nincs remény. Sötétség és ridegség. Majd a felfakadó panasz kiáltás ahhoz, aki nincs ott, aki már nem figyel: *Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?*

Jézus ősei imádságát imádkozza ebben a sorban. Kiáltja a jól ismert zsoltár szavait, az imádságot, amit olyan sokan imádkoztak előtte is, amikor a mélységben találták magukat. De

ez az imádság soha nem volt olyan valóságos, mint Jézus ajkán. Mert azok (és mi is) félelmetes sötétséget tapasztalhattunk, de mindvégig reménykedhettünk abban, hogy akit nem érzünk, nem látunk, nem hallunk, ott van és hall minket. Jézust viszont valóban elhagyta az Atya. Nehéz e szavaknak súlyát, valóságát megragadnunk.

Mi történt? Az Atya Jézust, a szeretett Fiút rútnak, bűnösnek látja; sőt, bűnné és átokká tette. Nehéz szavak ezek, súlyos kijelentések. De ezt jelenti, ha Jézus magára vette a bűn büntetését, ezt jelenti, ha az Atya őt sújtotta mindannyiunk bűnéért... Akkor a világ minden szennye, minden istentelensége, minden sötétsége - valamint ezek minden következménye, minden sebe, minden fájdalma összesűrítve egy pontra koncentrálódik: ez a pont Jézus, a kereszten. Az ártatlan és tökéletes Bárány, a tiszta és szeplőtelen, aki egyszer csak mindent elhordoz... még azt is, hogy az Atya nemet mond rá, elfordul tőle, ítélet alá helyezi. "Szálla alá poklokra..."

Elhordozhat ez a szó engem? Elhordozhatja ez az elhagyott Fiú az én elhagyatottságaim, sötétségeim? Felgújthatja-e annak akár csak piciny, pislákoló világosságát, hogy engem soha, semmilyen körülmények között nem hagyott el és nem hagy el az Atya - hiszen ezzel az ő egyetlen Fiának nagy áldozatát tekintené elégtelennek?

5.

Jn 19,28-29

Jézus ezek után tudva, hogy már minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az Írás, így szólt: Szomjazom. Volt ott egy ecettel tele edény. Egy szivacsot ecettel megtöltve izsópra tűztek, és odatartották a szájához.

Hogyan mondhatja az élő víz forrása, Jézus, szomjazom? Az a Jézus, aki úgy jelentette ki magát, hogy " *ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék! Aki hisz énbenem, ahogy az Írás mondta, annak belsejéből élő víz folyamai ömlenek*" (Jn. 7.37-38), szomjazik? Mi történt vele? Kiszáradhat az élő víz forrása? Kiszáradhat a kút, az élet kútja, az élet forrása? Hogyan adna másnak, hogyan elégíthetné meg más kínzó szomját, ha ő maga is szomjazik? Lehet-e Jézus egyszerre víz forrása - és vízre szomjazó?

Annyit tudunk, hogy mi is szomjazunk. Kínzó szomjúság gyötör - ahogy Jézust a kereszten. Testének minden sejtje kiszáradva, minden része vágyik szomjának oltására. Ugyanakkor ez a gyötrő, kínzó érzés, a haláltusa fájdalma azt is jelenti, hogy Jézus minden fájó porcikájával az Atyára szomjazik. Az Atya éltető jelenlétére, az Atya akaratára, az Atya akaratának betöltésére. Hiszen tudja jól, hogy semmi sem elégítheti meg, egyedül az Atya.

Ezért Jézus szomjúsága először velem való szomjúság. A kereszten Jézus velem, helyettem szomjazik. Hogy ne legyek egyedül a szomjúságomban. Hogy tudhassam mindig, valaki együtt szomjazik, eped, vágyódik, sóvárog velem. Jézus mellénk lépett, a mi életünket, a mi gyötrődésünket vette magára a kereszten. A nevünkben, velünk együtt, sőt, helyettünk mondja, minden sóvárgásunkat az Atya színe felé fordítva: szomjazom. Tudja, hogy az igazi szükség, a szomjúság igazi tárgya bármiféle nyomorúságban, az Atya jelenléte. Viszi, vezeti szomjúságunk maga által magán túl: az Atyához.

Teszi ezt azért, hogy megelégtessen. Ő azért szomjazik, hogy mi ihassunk; hogy odavezessen az Atyához, és szomjas szívünket a halála és feltámadása által megszerzett Szentlélek megittassa.

Mondhatom vele, rá nézve: szomjazom; mert ő, az élet vízének forrása sem mondott más. Szava minden szárazságomban, minden vágyódásomban elég erős ahhoz, hogy elhordozzon engem....

6.

Jn 19,30

Miután Jézus elfogadta az ecetet, ezt mondta: Elvégeztetett!

Elvégeztetett. Beteljesedett. Beteljesített. Készen van. Teljes és egész. Micsoda?

Elvégeztetett a gonoszság terve. Diadalt ülnek az ördög erői. A Krisztus megalázva, megszégyenítve, a világból kiiktatva, halott. Minden emberi terv és szándék, amely régóta érlelődött a zsidó vezetőkben, elérte a célját. Sikerült; sikerült nekik Júdás árulása, Pilátus sodródása és politikai manőverezése, a tömeg felkorbácsolása által. Mintha Jézus ezt mondaná: kész, elkészült, az ördögi terv megvalósult. Halálában az, amit az istentelen ember tervezett, készsé lett. Ez az emberek építménye, ez alkotásuk, ez, amit elérték: az ártatlan halála.

Elvégeztetett Jézus küldetése is. Amikor egészen tudatosan rálépett a szenvedés útjára, így imádkozott: *"Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied."* (Lk. 22.42) Innentől, hadd fogalmazzak így, végig kellett mennie a kimondhatatlan testi és lelki szenvedésen. Átadta magát az Atya akaratának, engedelmeségben, de ezután a döntés után végig is kellett élnie mindezt. Hűségesen, engedelmesen, Istennek kedves módon - még akkor is, amikor az Atya elhagyta. Átkok és gyűlölet nélkül, Istenre mutatva, Isten engedelmes gyermekének megmaradva. Végig, az utolsó pillanatig ez vitte, ez mozgatta, ez volt a szeme előtt - és bevégezte Jézus a nagy feladatot. Elvégeztetett - beteljesedett élete, halála és küldetése. Csodálhatom és imádkozhatom őt most ezért.

Harmadszor, láthatom ezt úgy, ahogy Jézus is: az Atya szemszögéből. Isten nagy terve, a megváltás nagy munkája végeztetett el Jézus halálában. Minden kész, minden elrendezve, minden megoldva. Nincs többé végső hatalma a bűnnek, megtört a hatalma a Sátánnak. Nem uralkodik rajtam többé a kárhozat, és nincs már mit félnem a halától. Hiszen mindezek ereje a bűn, de a bűn hatalmát megtörte az, aki magát teljesen alávetette neki.

Elvégeztetett - nekem is. Kész van, teljes, egész - számomra is. Minden megtörtségben, a bűn minden ma látható pusztító ereje mögött ott a nagy isteni mű: a megváltás Krisztusban elkészült.

7.

Lk 23,46

Ekkor Jézus hangosan felkiáltott: Atyám, a te kezébe teszem le az én lelkemet! És ezt mondván meghalt.

A zoltároknak ez az esti imádság, valamint a haldoklók imádsága. Az imádság mozzanata a bizalom: átadom magam az éjszakának, a sötétségnek idején annak, aki kezében tartja az

életem. Ezt teszi Jézus, aki az utolsó pillanatban is bizalommal van az iránt, akit nem lát, nem hall, nem tapasztal. Az Atya kezébe teszi le életét.

Ezzel a mozzanattal is engem hordoz. Amikor én a bizalom helyett az aggodalmat választom. Amikor szeretnék mindent kezébe tenni, de mégsem tudom magamat rábízni. Amikor bánk, hogy aggodalom vagy félelem tölti be a szívem, és nem a hit és a bizalom uralkodik bennem. Felemelhetem a tekintetem arra, aki a kereszten így is elhordoz engem a haldokók imádságával: *Atyám, a te kezébe teszem le az én lelkemet!* Én nem tudom megtenni - ő megteszi értem. Én nem tudok nem aggódni - ő bízik helyettem. Én nem tudom elhordozni, megváltani és megváltoztatni magam, ő elhordoz és megvált engem. Ezért Jézusra bízhatom magam - bizalmatlanságomban is...

Énekek:

1. szó: RÉ 340. 1-4

2. szó: Ha mástól már segítség nem jó...

3. szó: Ré 338

4. szó: RÉ 343

5.szó: RÉ 345

6.szó: Elvégeztetett

7.szó: RÉ 511. 1,4,5

(Lovas András)